

Dr. Beregnyei József

Őrszolgálati, objektumvédelmi
tudnivalók 1. Az őr és
objektumvédelem alapjai

A követelménymodul megnevezése:
Rendészeti alapeladatok

A követelménymodul száma: 0725-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-011-50

AZ ŐR,- ÉS OBJEKTUMVÉDELEM ALAPJAI

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Önnek, mint a rendészeti szerv tiszthelyettes állományú tagjának őrszolgálatra és objektumvédelemre vonatkozó feladatot kell ellátnia a mai naptól kezdve egy hónapon át, 8 óras szolgálati megterheléssel a rendőrség illetve a rendészeti szervek objektumainál.

Ehhez birtokolnia kell az ezekre vonatkozó szakmai ismereteket, az ezekkel kapcsolatos kompetenciákat, továbbá ezek gyakorlati megvalósítását is. Ehhez kíván segítséget adni ez a tananyagegység.

Mit kell érteni ilyen kifejezések alatt, mint az őrség, fegyveres biztonsági őrség (FBŐ), az őrszolgálat, az objektum, az objektumvédelem, esetleg a fegyveres biztonsági őr megnevezések alatt? Milyen szolgálati,- és őrszolgálati formák léteznek? Mi ezeknek a rendeletetése, ehhez milyen jogosítványok, kötelezettségek vannak rendelve? Milyen kapcsolat van az őrszolgálat, valamint az objektumvédelem között?

Remélhetőleg a feldolgozás végén saját maga fogja megadni ezekre a kérdésekre a helyes válaszokat és nem utolsósorban képes lesz követelményszinten teljesíteni az ilyen jellegű munkaköri megbízatását!

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

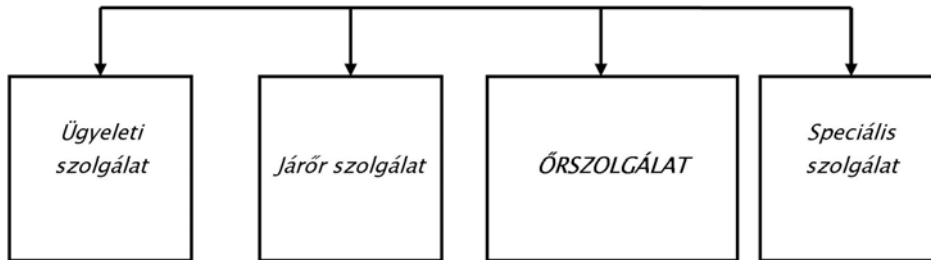
Bevezető

Általában kimondható, hogy a veszélyeztetettség mindenféle jellegű objektum tekintetében jelentkezik, jelentkezhet. Ezek lehetnek olyan emberi cselekmények, vagy természeti események melyek a működést zavarják, illetve az objektum biztonságát negatívan érintik. A „**veszélyek**” ellen tehát védekezni kell. A védekezésnek különböző formái lehetségesek, de most itt az egyik leghatékonyabb formáját, az **őrséget**, az **objektumőrzést** és az **objektumvédelmet** érintjük.

A gyakorlati életben általában ide sorolják a katonai,- rendvédelmi,- rendészeti jellegű bázisokon, létesítményeken túl az un. civil jellegű telephelyeket, területeket, tereptárgyakat és minden olyan dolgot, vagyontárgyat, melyet védeni szükséges illetve indokolt megvédeni.

1.Szolgálati, és őrszolgálati formák a rendvédelmi szerveknél

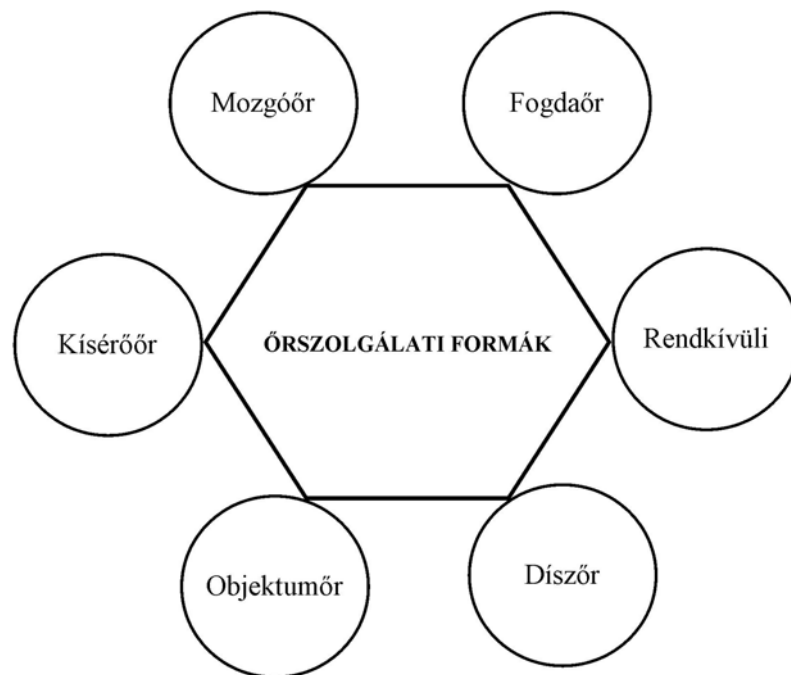
1.1 A szolgálati feladatok ellátása a rendvédelmi szerveknél különböző szolgálati formákban történik,

1. ábra. Szolgálati formák

A témára tekintettel most csak az őrszolgálatot érintjük. Az **őrszolgálat** az a szolgálati forma, amely során az erre a feladatra kijelölt rendőr (az őr) az őrhelyén (felállítási helyen és mozgási körzetben) állandó vagy ideiglenes jelleggel személyt, meghatározott területet, létesítményt vagy értéket őriz, véd, illetőleg közbiztonsági szempontból ellenőriz.

1.2 Az őrszolgálat formái – az őr részére meghatározott feladat jellegétől függően – lehetnek; mozgóőr, objektumőr, fogdaőr, kísérő őr, rendkívüli őr, díszőr szolgálat. Külön rendelkezés további őrszolgálati formákat is meghatározhat.

2. ábra. Őrszolgálati formák

1.3 Az őrutasítás, mint az őrszolgálat legfőbb dokumentuma

Az őr a szolgálatirányító vagy külön kijelölt parancsnoknak (őrparancsnoknak) alárendeltje. Részletes feladatait – a díszőr kivételével – **őrutasításban** kell meghatározni.

Az őrutasítás általában tartalmazza:

- az őrzendő objektum pontos megnevezését, helyét;
- az őrszolgálat formáját;
- az őrhely számát;
- az őr felállítási helyét, mozgási körzetét, feladatát, a magatartási rendszabályokat;
- az objektum biztonságára (beléptetésre stb.) vonatkozó előírásokat;
- az őr tevékenységének rendjét rendkívüli eseménykor;
- az őrutasítás készítésének idejét;
- az őrutasítást készítő és jóváhagyó parancsnok aláírását.

A fogda- és kíséző őr őrutasításáról külön szabályzat rendelkezik.

2. Az őrség feladata, összetétele, irányítása

2.1 Az őrség feladata

Az **őrség feladata** a meghatározott felállítás helye, avagy mozgási körlete szerinti objektum őrzésvédelmének biztosítása. A fegyveres biztonsági őrzést úgy kell tervezni és szervezni, hogy az – figyelemmel az alkalmazott biztonságtechnikai eszközökre, az őrség szervezeti kereteire, létszámára, felszereltségére, szolgálati munkaidőrendszerére – biztosítsa az elrendelő határozatban szereplő létesítmény őrzésvédelmét.

Amennyiben az őrzési feladat, az őrzött objektum jellege indokolja, az őrszolgálat mellett az őrségparancsnokkal egyetértésben járőrszolgálat is szervezhető. Ezen típusú őrség konkrét teendőit adott órutasítás tartalmazza.

2.2 Az őrség összetétele, irányítása és vezetése

Minden rendvédelmi szerv esetében kimondható az, hogy az őrség állománya leginkább az öröket és az őrparancsnokot foglalja magába.

Az őrség tevékenységének irányítását és vezetését részben az ebben illetékes szintű vezető, részben illetékes szakmai helyettese (rendészeti) végzi.

Az őrség tevékenységének koordinálására, szakmai irányítására és ellenőrzésére az őrzésvédelemmel érintett megyei szintű rendvédelmi szerveknél megyei őrparancsnokok, a szolgálatellátás közvetlen irányítására és ellenőrzésére a felállítási hely szerinti szervnél váltásonként 1 fő őrparancsnok működik.

3. ábra. Kétfős járőr szolgálatban

Az őr közvetlen előjárói:

- a) a helyi szintű rendvédelmi szerv vezetője;
- b) a felállítási hely szerinti őrparancsnok (esetleg felvezető).

2.3 A felállított őr kötelessége

Az objektumok őrzését ellátó őr **köteles:**

a) szolgálati helyén a részére meghatározott időpontban, ápolts külsővel, az előírt tiszta ruházatban, szolgálatra alkalmas állapotban, pihenten megjelenni, az őrparancsnoknál jelentkezni;

b) az őrparancsnok által meghatározottak szerint magához venni a felszerelését, fegyverzetét, ellenőrizni azok hiánytalan meglétét.

Az őr teendői őrsévédelmi feladatainak ellátása során:

a) azonnal jelenti az őrparancsnoknak a szolgálata során tapasztalt hiányosságokat, rendellenességeket, a tett intézkedéseit, valamint a bekövetkezett rendkívüli eseményeket;

b) megakadályozza az őrzési feladattal érintett objektum ellen irányuló támadást, valamint a létesítmény belső rendjét veszélyeztető cselekményeket, illetve az illetéktelen behatolást az objektum területére.

Az örökre, őrségre vonatkozó elvárások;

- Az őr a munkaközi szünetet a részére meghatározott, ügyfelek által nem látogatható helyen töltheti el. A munkaközi szünet alatt étkezhet, ruházatán a megengedett könnyítéseket alkalmazhatja, felszerelését – a szolgálati lőfegyvere kivételével – leteheti. Szükség esetén köteles munkaközi szünetét megszakítani és a lehető leggyorsabban a feladatának a végrehajtását megkezdeni. Az őr munkaközi szünetének idejére az őr váltásáról – szükség esetén a rendőri állomány igénybevételével – az őrparancsnok gondoskodik.
- Az őr felállítási helyét és mozgási körletét úgy kell meghatározni, hogy felállítási helye az őrzendő objektum védelmi szempontból kockázatot jelentő pontjánál legyen, mozgási körletéből a teljes objektumot vagy annak meghatározott részét folyamatosan figyelemmel tudja kísérni.
- Az őrnek folyamatosan felállítási helyén kell tartózkodnia, azt a mozgási körletének ellenőrzése érdekében azt az őrutasításban meghatározott időre, illetve az előjáró utasítására hagyhatja el.
- Az őrnek tisztában kell lennie az általa őrzött objektum veszélyeztetettségének fokával, a bevezetett védelmi és biztonsági rendszabályokkal, a be- és kiléptetésnek, az objektumban dolgozók értesítésének és riasztásának rendjével. Képesnek kell lennie az objektum vagy az ott tartózkodók biztonsága ellen irányuló jogsértő cselekmények időben történő felismerésére, megakadályozására vagy a megakadályozáshoz szükséges elsődleges intézkedések haladéktalan megtételére.
- Az őr kizárólag objektumőri feladatot láthat el, szolgálatteljesítése során az objektum őrsésétől eltérő más feladatra nem vehető igénybe.
- Közterületen az őrszolgálati feladatot kizárólag az őrutasításban meghatározott objektumőrzési célból láthat el.

2.4 Az őr, őrség tevékenysége rendkívüli helyzet bekövetkezése esetén

Amennyiben az őrség tagjának intézkedésével érintett személy ellenszegül, az őr felszólítja a tevékenysége abbahagyására és igazoltatja. Az intézkedésnek ellenszegülő személlyel szemben az őr a számára rendszeresített kényszerítő eszközt az ellenszegülés mértékével arányosan, a fokozatosság elvének betartásával az ellenszegülés megtöréséig alkalmazhatja.

Az őr az intézkedéseit, valamint a kényszerítő eszközök alkalmazását haladéktalanul jelenti az őrparancsnoknak, aki gondoskodik az őr váltásáról a jelentésének elkészítése idejére.

Rendkívüli esemény bekövetkezése esetén az őr gondoskodik a helyszín biztosításáról, illetve megteszi a hatáskörébe utalt elsődleges intézkedéseket.

A biztonságot sértő vagy veszélyeztető személyek észlelése, magasabb védelmi fokozatba helyezés, vészhelyzet vagy katasztrófhelyzet, elemi csapás, támadás, éjszaka vagy kedvezőtlen időjárás esetén szükséges intézkedéseket az őrutasításban részletesen meg kell határozni.

Az őr meghatározott intézkedés után szóban és távbeszélőn köteles jelentést tenni az őrparancsnoknak, aki ezt haladéktalanul jelenti a megyei őrségparancsnok-helyettesnek. A megyei őrségparancsnok-helyettes szóban, távbeszélőn azonnal köteles jelentést tenni az őrségparancsnoknak. Az őr a szóbeli jelentés megtétele után jelentését köteles írásban is elkészíteni.

Az intézkedés jog és szakszerűségének, arányosságának, valamint a fokozatosság elvének betartására irányuló kivizsgálást az őrparancsnok haladéktalanul köteles végrehajtani, amit az őr által készített jelentéssel együtt – szolgálati úton – 5 napon belül fel kell terjeszteni az ORFK Közrendvédelmi Főosztály vezetőjének.

Az őr által elkövetett fegyelem- vagy jogsértést a szolgálati út betartásával az őrségparancsnok részére szóban azonnal, majd írásban is 5 napon belül jelenteni kell.

2.5 A szolgálatellátás ellenőrzése

A szolgálatellátás ellenőrzése az előjáró azon szolgálati tevékenysége, amelynek során, a helyszínen meggyőződik a járőr, őr szolgálatellátásának szabályosságáról, a feladatok ismeretéről, teljesüléséről, intézkedéseiről. Az ellenőrzés legyen segítő jellegű, amely a helyes intézkedési módszerek gyakorlati bemutatásán keresztül ösztönzi a járőrt, őrt a szolgáltató jellegű közösségi rendőri mentalitás kialakítására.

Az őrség, illetve az őr ellenőrzésére jogosultak – hatáskörüknek és illetékességüknek megfelelően a vonatkozó előjárók. Ezen túl ellenőrzésre az ORFK rendészeti főigazgatója által kiadott nyílt parancsral, megbízólevéllel rendelkező személy jogosult.

Az osztályvezető-helyettes, alosztályvezető-helyettes, váltásparancsnok, őrsparancsnok-helyettes szolgálati idejének legalább egyharmadát a közterületi szolgálat és az őrszolgálatok ellenőrzésére fordítja.

Az őrséget a megyei őrségparancsnok-helyettes havonta legalább 5 alkalommal, ebből 2 esetben éjszaka köteles ellenőrizni. Kéthavonta minden őrzött objektumnak legalább egy alkalommal ellenőrzés alá kell kerülnie. Az őrt az őrparancsnok minden szolgálatában legalább egy alkalommal köteles ellenőrizni. A járőr, őr győződjön meg az ellenőrzés jogszerűségéről, az ellenőrzésre érkező előjárónál jelentkezzen, majd tegyen jelentést feladatáról, szolgálat közbeni tapasztalatairól, intézkedéseiről; válaszoljon a feltett kérdésekre, mutassa be szolgálati okmányait. Az ellenőrző előjáró az ellenőrzött részére közvetlenül a szolgálatára irányuló konkrét utasítást csak akkor adhat, ha a Magyar Köztársaság Rendőrsége Szolgálati Szabályzatában meghatározottak szerint az előjárói viszonyba lépés feltételei fennállnak. Ebben az esetben az ellenőrző előjáró felel az intézkedés jogszerűségéért és köteles azt befejezéséig irányítani.

Az őr köteles meggyőződni arról, hogy az ellenőrzést az arra jogosult személy végzi-e. Az őr ellenőrzés során az ellenőrzésre jogosultnál köteles jelentkezni, majd jelentést tenni a feladatáról, szolgálat közbeni tapasztalatairól, intézkedéseiről; válaszolni a feltett kérdésekre, bemutatni a szolgálati okmányait.

Amennyiben az őrt arra nem jogosult személy kívánja ellenőrizni, úgy a szolgálatra vonatkozó jelentést, válaszadást az udvariassági szabályok megtartásával megtagadja, erről soron kívül jelentést tesz az őrparancsnoknak.

Az ellenőrzésre jogosult az ellenőrzési tapasztalatait írásban az őrség számára kiadásra került ellenőrzési naplóban rögzíti. Az ellenőrzés tényét (az ellenőrzési naplólap sorszámának feltüntetésével) az őrség szolgálati naplójában az őrparancsnok jegyzi fel. Az őrparancsnok a saját ellenőrzésének a tapasztalatait az őrség szolgálati naplójában rögzíti.

Az ellenőrzések során feltárt hiányosságokat és az azzal kapcsolatban tett intézkedéseket havonta a megyei őrségparancsnok-helyetteseknek elemezni és értékelni kell, amelyről a jelentést minden hónap 15-éig fel kell terjeszteni az őrségparancsnok részére.

2.6 Az FBŐ mint újfajta őrség a rendőrségnél

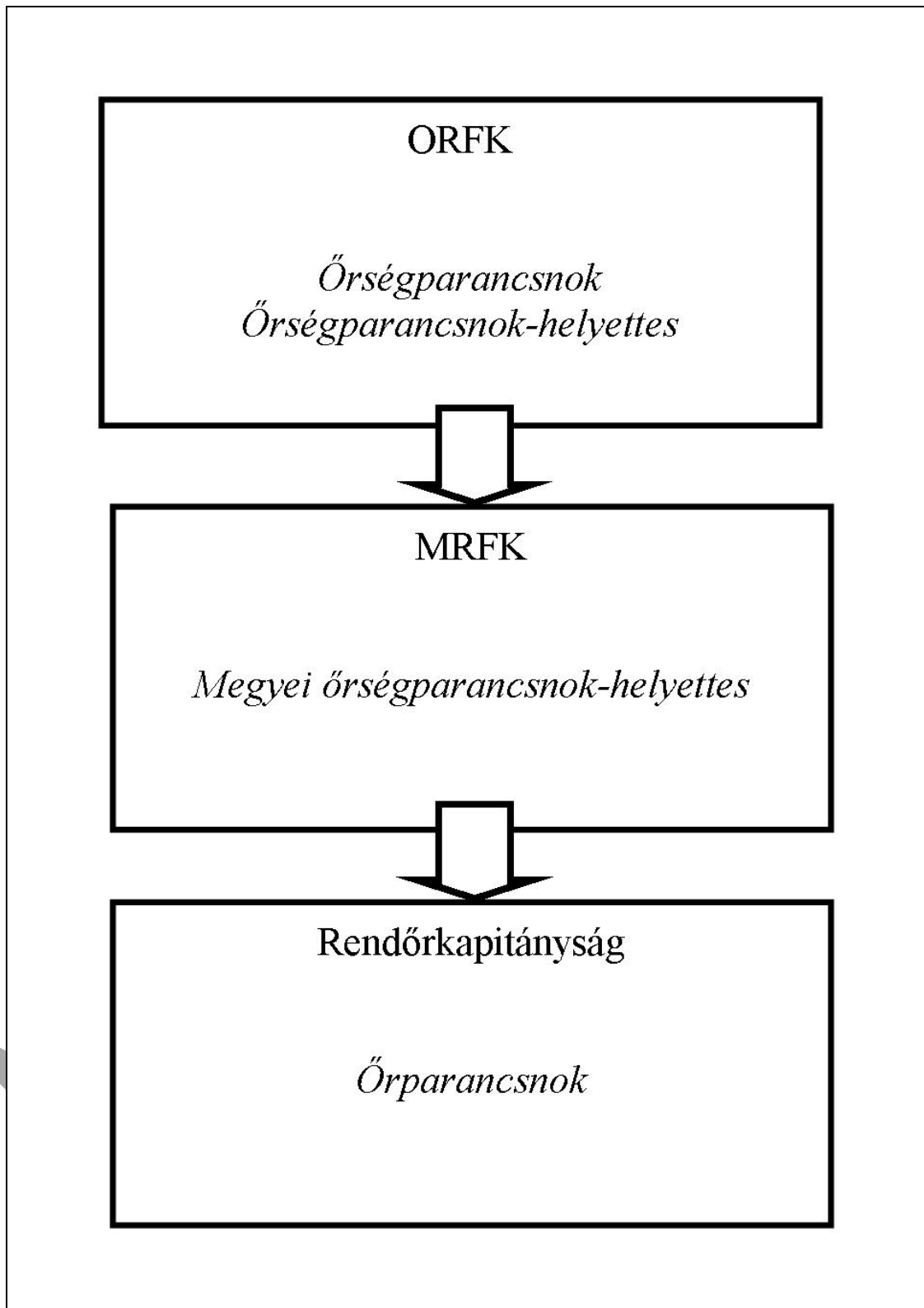
*Teljesen új dolog a rendvédelmi szervek között található rendőrségnél az őrség egy speciális változata, az un. **fegyveres biztonsági őrség**. Erről mindenképpen érdemes bővebben szót ejteni, hisz ez elég új szervezeti elem a rendőrség berkein belül is!*

A nyílt rendőrségi objektumok őrsésvédelmére létrehozott fegyveres biztonsági őrség tevékenységéről szól 26/2010. (OT 13.) ORFK utasítás.

A fegyveres biztonsági őrségről, a természetvédelmi és a mezeti őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. Törvény, (a továbbiakban: Fbő. tv.) 2. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) saját szervezetén belül a nyílt rendőri objektumok védelmére (a továbbiakban: objektum) fegyveres biztonsági őrséget hozott létre (a továbbiakban: őrség). Az ilyen jellegű őrség szolgálatteljesítésének egységes végrehajtása érdekében kiadta a 26/2010. (OT 13.) ORFK utasítás-t, amely az Országos Rendőr-főkapitányság saját szervezetében a nyílt rendőrségi objektumok őrsésvédelmére létrehozott fegyveres biztonsági őrség tevékenységét határolja körül.

Az FBÖ felépítési rendszere, és ezek jellemzői;

4. ábra. FBÖ elvi felépítése

Az őrségparancsnok és őrségparancsnok-helyettes

Az őrségparancsnokot és az őrségparancsnok-helyettest a közalkalmazottak jogállásról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) alapján az országos rendőrfőkapitány nevezi ki és menti fel, valamint gyakorolja felettük a munkáltatói jogokat.

Az őrségparancsnok és az őrségparancsnok-helyettes a szolgálatát az ORFK Közrendvédelmi Főosztály Közterületi és Őrszolgálati Osztályán teljesíti.

Az őrségparancsnok és az őrségparancsnok-helyettes előjárója az őrség teljes személyi állományának, valamint az őrség tevékenységével kapcsolatos feladatok tekintetében a 12. pontban meghatározott feladatot ellátó hivatásos állományú rendőrnek is.

Megyei őrségparancsnok-helyettes

A megyei őrségparancsnok-helyettest az őrzésvédelemmel érintett megyei rendőr-főkapitányság állományából a megyei rendőrfőkapitány jelöli ki. Szolgálati helye az őrzésvédelemmel érintett megyei rendőr-főkapitányság szervezetében található.

A megyei őrségparancsnok-helyettes feladata a megyei rendőr-főkapitányság illetékességi területén található rendőri szerveknél szolgálatot teljesítő őrség tevékenységének koordinálása, szakmai irányítása, szolgálatának tervezése, szervezése és ellenőrzése.

Őrparancsnok

A felállítási hely szerint illetékes rendőri szerveknél – az őrzést végrehajtó állomány szolgálatának közvetlen irányítására és ellenőrzésére – a szerv vezetője váltásonként a közrendvédelmi szakterület (szolgálatparancsnok) vagy az ügyeletesi állományából (ügyeletvezető) az őrparancsnok feladatait ellátó hivatásos állományú rendőrt jelöl ki.

Az őrparancsnok előjárója a felállítási helyeken szolgálatot teljesítő őröknek, jogosult és köteles a szolgálatban lévő őrök részére utasítást adni, az őrhely elhagyásának elrendelésére vagy engedélyezésére intézkedni.

Őr

Az őr, szolgálati lőfegyverrel és meghatározott kényszerítő eszközökkel őrzési feladatot ellátó személy. Az őr a Rendőrség közalkalmazotti állományának tagja.

5. ábra. Egyfős kutyás járőr szolgálatban

3. Az objektumőrzés fogalma, formái

3.1 Fogalma

Olyan biztonsági személyzettel, mechanikai- és technikai eszközökkel, illetve ezek kombinációival végzett tudatos tevékenység, amely fő feladataként megelőzi, megakadályozza az objektum biztonságát veszélyeztető cselekményeket.

Az objektumőrzés alatt állandó, folyamatos tevékenységet kell érteni. Ez az állandó jelenlét talán a legfontosabb, hiszen ez önmagában megelőző" jellegű tevékenység.

Az objektumőrzés többféle módon végezhető. A legelterjedtebb: élőerővel, mechanikai- és technikai eszközökkel, őrző-védő kutyákkal megszervezett őrzés. Általában ezek kombinációja kerül alkalmazásra.

3.2 Az objektumőrzés formái

Az objektumőrzésnek három formája alakult ki:

- a pontőrzés,
- a körkörös őrzés,
- a terület, illetve kombinált őrzés.

A pontőrzés az objektumok veszélyeztetettsége szempontjából kiemelt fontosságú helyének, illetve területének biztosítása. Ilyen történhet például adott objektum bejáratánál vagy esetleg pénztáránál. A pontőrzés jellege, hogy ez a tevékenység az objektum nem minden területére, hanem annak egy vagy több, de nem a teljes egészére terjed ki. Ennek biztonsági és anyagi okai vannak. Ha elegendő az objektum egy-egy pontjának a védelme, így a megfelelő biztonság kevesebb emberrel is biztosítható.

A körkörös őrzés az objektum hézagmentes külső őrzését biztosítja. Csak nagyobb létszámmal lehet megoldani. Ki lehet egészíteni technikai eszközökkel, esetleg őrző-védő kutyák alkalmazásával. Ez az őrzés az objektum belső területére nem vonatkozik.

A terület, illetve kombinált őrzés a pontőrzés és a körkörös őrzés együttes alkalmazását jelenti. Csak indokolt esetben célszerű alkalmazni, mivel nagy a költségigénye!

4. Az őrszolgálat tervezésének, vezetésének, ellátásának szabályai

4.1 Az őrszolgálat(FBŐ) TERVEZÉSE, SZERVEZÉSE, irányítása

Az örök szolgálatának tervezéséért és szervezéséért a szolgálatirányító parancsnok (őr,- járőr alosztály-vezető) a felelős, aki a szolgálattervezetet egy hónappal készít a tárgyhónapot megelőző hónap 15-éig. A szolgálat tervezésekor ütemezni kell a szabadnapok, illetve az évi szabadságok kiadását. A tervezet elkészítésekor figyelembe kell venni az örök éves szabadságtervezetét. A szolgálattervezetben egy hónappal előre kell tervezni a pihenőnapon, illetve szabadságon lévő öröket.

Az elkészült tervezetet a szolgálat elöljárója részére felterjeszti jóváhagyásra.

A jóváhagyott szolgálattervezetet a vonatkozó szabályzati előírásnak megfelelően ki kell hirdetni, a szolgálati helyen kifüggeszteni és az érintettek részére hozzáférhetővé tenni.

A szolgálattervezet módosítására szükséges és indokolt esetben az örparancsnok jogosult, amelyről a legrövidebb időn belül jelentést kell tenni szolgálati elöljárója számára.

Az őr napi munkaidejébe szolgálatonként be kell számítani:

- a) az őrszolgálatban töltött időt;
- b) a munkaközi szünetet;
- c) az eligazítás és beszámoltatás idejét;
- d) az eligazítás helyéről a felállítási helyére, illetve az onnan a beszámoltatás helyére történő kivonulási és bevonulási időt;
- e) a szolgálatellátással összefüggésben a hatóság vagy a bíróság előtti megjelenés idejét, amennyiben az ört idézték;
- f) a továbbképzésen, lövészeten töltött időt.

4.2 Felkészülés és eligazítás őrszolgálatra

Az őrseg fegyverzeti anyagait a rendőri szervnél kialakított fegyverszobában kell elhelyezni.

A szolgálati fegyverek kiadása és visszavétele vonatkozásában a szolgálati lőfegyverek, lőszer, robbanóanyagok és pirotechnikai eszközök tárolásának biztonsági követelményeiről, a fegyverek kezelésének, nyilvántartásának, őrzésének és ellenőrzésének szabályozásáról szóló ORFK utasítás előírásai szerint kell eljárni.

6. ábra. Őrtoronyban felállított őrhely

4.2 Az őrseg eligazítása, beszámoltatása

Az őrseg eligazítása

Az őrszolgálat kezdete–vége, az őrök váltása, a szolgálat ellátása alapesetben

Az őr részére minden szolgálatba lépés előtt eligazítást kell tartani, amelynek során minden információt, adatot meg kell adni, mely a biztonságos szolgálat ellátásához elengedhetetlenül fontos. Az őrparancsnoknak az eligazítás során meg kell győződnie arról, hogy valamennyi, eligazításra kötelezett őr megjelent; ellenőriznie kell a ruházatukat, fegyverzetüket, felszerelésüket, szolgálati okmányaikat, szolgálatra való alkalmasságukat. Hiányos felszereléssel, ápolatlan, nem megfelelő vagy a biztonságos szolgálatellátást veszélyeztető állapotban és ruházatban megjelent őrszolgálatot nem láthat el.

Az őr szolgálat a részére történő feladat meghatározásával – az eligazítást követően – a szolgálati hely átvételével kezdődik, és annak átadásával fejeződik be.

Az őr az őrparancsnok utasítására a feladat-meghatározásnak megfelelően végrehajtja a váltást. Az őröket a felállítási helyre – az eligazítást követően – az őrparancsnok útba indítja, vagy felvezeti. Az őr a szolgálat átvételét a felállítási helyen rendszeresített, a Rendőrség iratkezelési szabályainak megfelelően előkészített szolgálati naplóban vagy átadás-átvételi naplóban dokumentáltan rögzíti, majd a váltás tényét az eligazításon meghatározott módon jelenti az őrparancsnoknak. A váltás helyén a szolgálatot átadó őr tájékoztatja a szolgálatot átvevő őr a szolgálat során történt eseményekről, tapasztalatairól, a kapott külön feladatokról, a tett intézkedéseiről, valamint minden olyan tényről, adatról, amely a szolgálat ellátásához szükséges.

Amennyiben a leváltandó őr a váltás időpontjában nem tartózkodik az őrutasításban meghatározott helyén, a váltásra érkező őr azonnal jelentést tesz az őrparancsnoknak, majd ezt követően megkezdí a részére meghatározott feladatok végrehajtását. Amennyiben az őr az előírt időben nem kap váltást, ezt jelenti az őrparancsnoknak, majd a kapott utasításnak megfelelően jár el.

A felszerelési helyétől távolabb eső felállítási hely váltása esetén az őr:

- a) a felszerelést és töltést követően az objektumot csak váltás céljából hagyhatja el;
- b) felállítási helyére szolgálati gépjárművel történő kiszállítására az őrparancsnok gondoskodik.

Az őr részére minden szolgálatba lépés előtt eligazítást kell tartani, amelynek során minden információt, adatot meg kell adni, mely a biztonságos szolgálat ellátásához elengedhetetlenül fontos.

Az őrparancsnoknak az eligazítás során meg kell győződnie arról, hogy valamennyi, eligazításra kötelezett őr megjelent; ellenőriznie kell a ruházatukat, fegyverzetüket, felszerelésüket, szolgálati okmányaikat, szolgálatra való alkalmasságukat. Hiányos felszereléssel, ápolatlan, nem megfelelő vagy a biztonságos szolgálatellátást veszélyeztető állapotban és ruházatban megjelent őrszolgálatot nem láthat el.

Az őrség beszámoltatása

A szolgálatból bevonuló őr, a bevonulását követően szóban be kell számoltatni. A beszámoltatás végrehajtását az őr által tett intézkedéseket, szolgálati tapasztalatait külön hivatalos okmányban (beszámoltató füzetben) vagy elektronikus formában az őrparancsnoknak dokumentálni kell úgy, hogy az visszakereshető, értékelhető, az elemző-értékelő munka során felhasználható legyen.

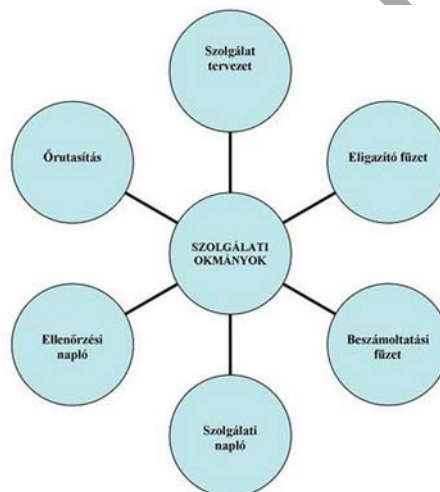
A szolgálatból bevonuló járőrt, őr, a bevonulását követően szóban be kell számoltatni a részére meghatározott célok megvalósulásáról és a feladatok végrehajtásáról, tapasztalatairól, intézkedéseiről, a közbiztonsági és közlekedés-biztonsági és bűnügyi helyzetre vonatkozó észrevételeiről, megfigyeléseiről, a bűnmegelőzést szolgáló javaslatairól. A beszámoltató parancsnok tegye lehetővé és követelje meg, hogy a rendőr az intézkedéseivel, tapasztalataival összefüggő iratokat szolgálati időben elkészítse és azokat a beszámolással egy időben adja le. Az a járőr, őr, aki csak időszakos eligazításra kötelezett, a beszámolást híradó (informatikai) eszköz útján is megteheti a 106. pontban rögzítettek szerint, azonban írásos jelentéseit köteles elkészíteni és azokat elbírálásra előljárójának felterjeszteni.

5. Az őrszolgálat okmányai

A rendészeti/rendőri szervnél az alábbi szolgálati okmányokat (hitelesített informatikai rendszereket) használnak:

- adott rendészeti szerv működési területének leírása a járőr körzetesítés térképével;
- munkatérkép (baleseti ponttérkép);
- szolgálattervezet;
- eligazítási füzet;
- beszámoltatási füzet;
- munkanapló;
- szolgálati napló;
- ellenőrzési napló;
- járőrkörzet leírása;
- járőr útirányterv;
- őrutasítás;
- szolgálati könyv (ideiglenes szolgálati lap).

Az őrök szolgálatteljesítésére vonatkozó szolgálati okmányokat a hatályos jogszabályok és belső normák szerint kell kezelni. Az őrség szolgálati okmányait a Rendőrség részére rendszeresített szolgálati dokumentumoktól külön kell vezetni.

7. ábra. A szolgálati okmányok

A létesítmény nyilvántartó lapot felállítási helyenként kell készíteni, és azokat a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság, a Készenléti Rendőrség és a RGEI-k vonatkozásában kell összesíteni. A felállítás helye szerinti létesítmény nyilvántartó lapon a parancsnok vagy parancsnok-helyettes rovatot nem kell kitölteni, a táblázat szerinti váltás parancsnok, váltás parancsnok-helyettes rovatban az őrparancsnoki feladatot ténylegesen ellátók számát kell feltüntetni. Az összesített létesítmény nyilvántartó lapon pedig, ahol a táblázatban a parancsnok vagy parancsnok-helyettes szerepel, a megyei őrségparancsnok-helyettest kell feltüntetni.

Az őrhely-, járőrútvonal-táblázatot és az őrhelyvázlatokat felállítási helyenként kell elkészíteni.

Az őrségutasításban– mely nem azonos az Őrutasítással– az őrségparancsnok kötelmei vonatkozásában a megyei őrségparancsnok–helyettes kötelmeit kell meghatározni. Az elkészítésekor a jelen utasításban meghatározott egyéb szempontokat is érvényesíteni kell. Az őrségutasítást a megyei (fővárosi) rendőr–főkapitányság, a Készenléti Rendőrség és a RGEI–k vonatkozásában kell készíteni, és annak egy–egy példányát vagy másolatát vagy az adott objektumra vonatkozó kivonatát felállítási helyenként az őrparancsnoknál kell elhelyezni.

Az őrutasításokban részletesen ki kell térni az örök szolgálatellátására, eligazítására, beszámoltatására és az ellenőrzési jogosultsággal rendelkezők körére. Egy példányát az ör részére az eligazításon át kell adni, amelyet az ör a szolgálatának teljesítése során köteles magánál tartani és az ellenőrzésre jogosult felhívására átadni. Az őrutasítások egy példányát az őrparancsnoknak kell kezelni.

Amennyiben a felállítás helye szerinti objektum rendelkezik a Magyar Köztársaság Rendőrsége Csapatszolgálati Szabályzata kiadásáról szóló 11/1998. (IV. 23.) ORFK utasítás alapján elkészített hatályos körletvédelmi tervvel, akkor a védelmi vázlatban elegendő csak szövegszerűen erre a tényre hivatkozni.

Amennyiben a felállítás helye szerinti objektum rendelkezik a Magyar Köztársaság Rendőrsége személyi állománya értesítésére kiadott 44/2007. (XII. 12.) ORFK utasítás alapján elkészített hatályos értesítési tervvel, akkor arra elegendő a riadótervben szövegszerűen hivatkozni, feltéve, hogy az értesítési tervet az őrség tagjai tekintetében aktualizálták.

A szolgálattervezet tartalmazza a naptári napoknak megfelelően a személyi állomány szolgálatát, vezénylését, szabadságát, pihenőnapját, a szolgálatok végrehajtására vonatkozó döntésnek, valamint az alkalmazott szolgálati (munka–) időrendszereknek megfelelően a rendőrök szabadidejét. A szolgálattervezeten alkalmazott rövidítéseknek, jelzéseknek meg kell egyezniük a szolgálati naplóban alkalmazottakkal.

Az eligazítási füzetnek a szolgálatba induló járőrök, örök részére tartandó eligazítási szempontokat kell tartalmaznia az eligazítás ideje, járőrök, örök megjelölése feltüntetésével. Az eligazítási füzetet az eligazító parancsnok az eligazítást megelőzően köteles kitölteni, az eligazításon elhangzottakkal kiegészíteni, majd azt a szolgálatirányító parancsnoknak bemutatni (az abban rögzítettekről tájékoztatást adni).

A beszámoltatási füzet a szolgálatból bevonuló járőrök, örök által jelentett események, intézkedések és egyéb nyilvántartásra kötelezett adatok rögzítésére szolgál. Vezetéséért a beszámoltatást végző parancsnok a felelős.

Az eligazítási és a beszámoltatási füzet képezhet egy okmányt, ebben az esetben az eligazító és beszámoltató részt elkülönítetten kell vezetni.

A munkanapló vezetésének célja, hogy a szolgálatirányító parancsnok feljegyzéseit jegyzetokmányban rögzítse, különösen a szolgálat közben történt események, bejelentések, kiadott utasítások feljegyzésére szolgál.

A bejegyzéseket időrendi sorrendben (óra-perc; a jelentés, bejelentés kitől, hogyan, milyen tartalommal érkezett; utasítás kinek, milyen tartalommal továbbította; milyen intézkedésre került sor) kell a naplóban megtenni. A munkanapló vezetéséért, az adatok valódiságáért, pontosságáért a szolgálatirányító parancsnok felelős.

A szolgálati napló a járőr- és őrszolgálatba vezényelt rendőri állomány végrehajtott szolgálati tevékenységének dokumentálására, munkaidejének nyilvántartására szolgál. Szolgálati naplót órönként és alosztályonként kell felfektetni és a közvetlen előljárónál kell tárolni. Vezetésére külön előírások az irányadók.

Az ellenőrzési napló az ellenőrzést végrehajtók megállapításainak rögzítésére szolgál. Az ellenőrzésekről külön jelentés is készülhet. Ezt azonban az ellenőrzött szerv vezetőjének, illetve az ellenőrzött rendőr előljárójának meg kell küldeni.

A szolgálati előjegyzés tartalmazza a naptári napokban a személyi állomány szolgálatát, vezénylését, szabadságát, pihenőnapját, a szolgálat végrehajtására vonatkozó döntéseknek, valamint az alkalmazott szolgálati időrendszereknek megfelelően az örök szolgálatmentes napjait. A szolgálattervezeten alkalmazott rövidítéseknek, jelzéseknek meg kell egyezniük az őrség szolgálati naplójában alkalmazottakkal.

Az eligazító füzetnek a szolgálatba induló örök részére tartandó konkrét feladatokat kell tartalmaznia. Az eligazítás tudomásul vételét az ór az eligazító füzetben aláírásával igazolja. Az eligazító füzetet az órparancsnok köteles kitölteni.

A beszámoltató füzet a szolgálatból bevonuló örök által jelentett események, intézkedések rögzítésére szolgál. Vezetéséért az órparancsnok a felelős. Az eligazító és beszámoltató füzet képezhet egy okmányt, de az eligazító és beszámoltató részt elkülönítetten kell vezetni.

A szolgálati napló az őrszolgálatba vezényelt személyi állomány szolgálati idejének nyilvántartására is szolgál. Az elektronikusan kitöltött szolgálati naplót naponta ki kell nyomtatni és le kell fűzni.

Az ellenőrzési napló az ellenőrzést végrehajtók megállapításainak rögzítésére szolgál.

6. Objektumórzés-objektumvédelem

6.1. Az objektumok fogalma

Objektumoknak általában a reálisan létező, az emberi érzékszervek által érzékelhető (látható, tapintható stb.) dolgokat, tárgyakat, létesítményeket nevezik.

Az őrzés-védelem szempontjából az objektumok köre természetesen szűkebb, hisz lehetőség, de szükség sincs valamennyi objektum őrzésére, védelmére.

Az őrzés és védelem szempontjából tehát objektumoknak nevezzük azokat a létesítményeket, épületeket, járműveket, tárgyakat és egyéb dolgokat, amelyeket valamely veszélyeztetettségük miatt őrizni és védeni szükséges.

Egyes objektumokat a jog különös védelmi igénnyel ruház fel, és azok őrzését törvényi szinten szabályozza. Így például fegyveres biztonsági őrsgel kell védeni az állam működése, illetőleg a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos tevékenységet, létesítményt, szállítmányt is, ha a közbiztonság vagy a nemzeti vagyon védelme érdekében indokolt.

6.2. Az objektumok csoportosítása

6.2.1. Az objektumok rendeltetésük és funkciójuk szerinti csoportosítása

Az objektumok védelmi szempontból lehetnek:

- adminisztratív, irodai jellegű objektumok: az államhatalmi, államigazgatási, kormányzati, önkormányzati szervek épületei (minisztériumok, polgármesteri hivatalok),
- vallási létesítmények (templomok stb.),
- fegyveres,- rendvédelmi szervek objektumai (laktanyák, raktárak, rendőrkapitányságok,
- börtönök, tűzoltólaktanyák stb.),
- energiaellátási objektumok (olajfinomítók, gáz-, elektromos elosztók, erőművek stb.),
- infrastrukturális és közszolgáltató objektumok (vízművek, vízvezetékek, távfűtőmű stb.),
- közlekedési létesítmények (repülőtérak, vasútállomások, hidak, közlekedésbiztonsági berendezések, alul- és felüljárók stb.),
- táv- és hírközlő objektumok (rádió, tv létesítmények, adótornyok, telefonközpontok),
- termelő objektumok (üzemek, bányák, mezőgazdasági létesítmények stb.),
- raktározó objektumok (raktárak, telephelyek, lerakók, átrakodó helyek stb.),
- kereskedelmi objektumok (áruházak, üzletek, piacok stb.),
- pénzügyi létesítmények (bankok, pénzverdék, pénzváltó helyek stb.),
- kutató és tervező objektumok (kutató intézetek, kísérleti objektumok stb.),
- kulturális, szórakoztató és sportlétesítmények (múzeumok, stadionok, éttermek stb.),
- egészségügyi létesítmények (kórházak, gyógyszertárak stb.),
- politikai jellegű objektumok (politikai pártok, szervezetek épületei, létesítményei),
- egyéb szolgáltató objektumok,
- magán objektumok (magánlakás, családi ház stb.),
- egyéb.

6.2.3. Az objektumok elhelyezkedése szerinti csoportosítása

a.) Lakott területen belüli objektumok esetében szükséges figyelembe venni:

- a település jellegét (nagyváros, kisváros, falu, major stb.),

- az objektum településen belüli elhelyezkedését (központban, periférián, sűrűn vagy ritkán beépített területen stb.),
- az objektum környezetében lévő épületeket, létesítményeket (közelebbi, távolabbi, magas, alacsony, veszélyes üzem stb.),
- a közlekedés jellegét, az úthálózatot (megközelíthetőség, forgalmas vagy gyérforgalmú terület, tömegközlekedési járatok, megállók pályaudvarok stb.).

b.) Lakott területen kívüli objektumok esetén szükséges figyelembe venni:

- a lakott területektől való távolságot,
- a terep jellegét (sík, dombos, hegyes, stb.),
- a környék vízhálózatát (folyó, tó közelsége stb.),
- az út- és vasúthálózatot, a megközelíthetőséget,
- az objektum környékének növényzetét (erdő, mező, alacsony, vagy magas kultur növényzet stb.).

6.2.4. Méreteik és kiterjedésük szerinti megkülönböztetés szerint lehetnek:

- több épületből, létesítményből álló, nagy területen elhelyezkedő, saját úthálózattal rendelkező, kerítéssel körülvett vagy nem határolt,
- több épületből álló, belső úthálózattal rendelkező, kerítéssel körülvett,
- egy épületből, épülettömbből álló, kerítéssel körülvett,
- egy, vagy több különálló épületből, épülettömbből álló, a közterülettel közvetlenül érintkező,
- egy épületből, épülettömbből álló, más épületekkel, közterülettel közvetlenül érintkező,
- épülettömbön belüli, egy vagy több épületrészből álló objektumok.

6.2.5. Építészeti adottságaik szerinti megkülönböztetés során célszerű figyelembe venni:

- az épület méretét (földszintes, emeletes, liftek lépcsőházak, az épület szélessége, hosszúsága, egyéb kiterjedése stb.),
- az épület anyagát, szerkezetét (kis-, nagyszilárdságú, könnyűszerkezetes stb.),
- az ajtók ablakok, erkélyek, egyéb nyílászárók elhelyezkedését és méreteit,
- az építészeti jellegzetességeket (párkányok, átjárók, függőfolyosók stb.),
- az esőcsatornák, villámhárítók, antennakábelek és egyéb vezetékcsatornák elhelyezkedését,
- a közművek csatlakozását (csatorna- és vízhálózat, gáz és elektromos elosztók stb.).

6.2.6. Az objektum működési rendje, létszáma, összetétele szerinti megkülönböztetés

Védelmi szempontból lényeges tényezők:

- az objektum munkarendje (folyamatos, időszakos, hivatali, ügyeleti, egyéb),
- a munka (tevékenység) kezdése és befejezése (műszakváltás stb.),
- a foglalkoztatott személyzet létszáma,
- a létszám fluktuációja, változásai,

- a ki-, belépők, bent tartózkodók ellenőrizhetősége,
- a személyzet szakképzettsége, munkaköri sajátosságai stb.

6.2.7. Az objektumba való belépési jogosultság szerint megkülönböztethetők:

- zárt objektumok, ahová csak meghatározott személyek, meghatározott jogosultsági rendben, és okmányokkal léphetnek be,
- nyílt (nyitott) objektumok, ahová bárki külön engedély nélkül beléphet,
- részben nyitott objektumok, amelynek meghatározott részére csak külön engedéllyel léphetnek be személyek.

7. Az objektumok biztonsági rendszere

Az objektumok egyik lényeges feladata, hogy az emberi közösség számára menedékül, lakóhelyül, vagy munkahelyül szolgál.

7.1. A biztonság fogalma objektumvédelem szempontjából

Az objektumok biztonsága olyan állapotot, helyzetet jelent, amelyben az ott tartózkodók

életét, testi épségét, az anyagi javak létét, sértetlenségét, továbbá az objektum belső rendjét és működését sem külső, sem belső tényező nem sérti, vagy veszélyezteti.

7.2. A biztonság rendszere

A biztonság rendszere alapvetően három elemből áll:

- a biztonsági rendszabályok,
- a biztonsági személyzet,
- a biztonság tárgyi eszközei. Ezek között most csak a rendszabályokat érintjük.

A biztonsági rendszabályok

A biztonsági rendszabályok olyan előírások, amelyek az objektum biztonságos működését szabályozzák. A biztonsági rendszabályok egy része jogszabályok formájában jelenik meg, míg másik részét az un. egyéb normák, belső utasítások alkotják.

Ezek a szabályok, előírások a hatálya alá tartozó személyekre vonatkozóan kötelező érvényűek.

A legáltalánosabb biztonsági rendszabályok például:

- *személyek be- és kiléptetésének, valamint a bent tartózkodás rendje,*
- *járművek, szállítmányok be- és kilépésének rendje,*
- *anyagok, eszközök be- és kivitelének rendje,*

- az objektum őrzésének rendje,
- adat- és titokvédelmi szabályok,
- a belső mozgás, és helyiségekben való tartózkodás rendje,
- a helyiségek nyitásának és zárásának rendje,
- a tűz-, munka-, és polgári védelmi szabályok,
- egyéb biztonsági rendszabályok.

Természetesen több szempontú csoportosítás is elképzelhető, ezt a védelem megszervezésének célja határozza meg.

7.3 Az objektumvédelem fogalma, rendszere

Az előzőek figyelembe vételével, az objektumvédelem az objektumban tartózkodó személyek és a vagyon biztonságát, valamint az objektumon belül folytatott tevékenység zavartalan működését sértő, vagy közvetlenül veszélyeztető magatartások ellen szervezeti, működési és technikai intézkedések összessége.

Az objektumvédelem rendszere

Az objektumban objektum védelmi rendszert is ki kell alakítani. A védelmi rendszerhez az őrzéshez hasonlóan élőerős védelmet, technikai eszközöket (mechanikai, elektronikai), valamint védelmi rendszabályokat kell hozzáilleszteni.

Az objektum védelmi rendszabályok – tekintettel arra, hogy feltételezett események, bekövetkezését feltételezik – csak terv formájában készülhetnek el.

7.4 Az őrzés és védelem viszonya, kapcsolata

Az őrzés és a védelem biztonsági értelemben **egymással szorosan összefüggő**,

Ugyanakkor, mégis különböző két különböző dolog. Az őrzés egy megelőző állapot, a különböző cselekmények, veszélyek bekövetkezésének a megelőzésére irányul.

Az előbbiekben ismertetettek szerint az objektum biztonságát igen sokféle cselekmény sértheti, vagy veszélyeztetheti. Ez irányulhat személyek, illetve vagyontárgyak ellen, vagy az itt végzett tevékenység megzavarására ellen.

Amikor a veszély közvetlenül jelentkezik az **objektumőrzés objektumvédelem**-mé

alakul át. Az őrzési feladatokat továbbra is el kell látni, ugyanakkor újabb feladatok

un. védelmi feladatok is jelentkeznek.

Az őrzési és a védelmi rendszer tehát egymásra épül. Addig, amíg az őrzés a „rendes” állapot, addig a védelmi rendszer "rendkívüli" állapotnak tekinthető.

Az objektumok vagyoni sajátosságaik szerint is különbözhetnek egymástól, aszerint, hogy milyen vagyontárgyak találhatóak az objektumban, milyen a veszélyeztetettségük, hogyan lehet azokat onnan elvinni, megrongálni vagy megsemmisíteni.

Lényegesebb tényezők:

- *a vagyontárgyak értéke (pénz, értékpapír, ékszer, nemesfém, szórakoztató elektronikai árucikkek, stb.),*
- *a vagyontárgyak mérete, súlya, tömege (könnyen vagy nehezen szállítható tárgyak, kevés vagy sok darabszámú tárgy stb.),*
- *a vagyontárgyak veszélyessége (fegyver, robbanóanyag, sugárzó anyag, mérgező anyag stb.).*

Az objektumok működési rendje szerint:

- *az objektum munkarendje (folyamatos működésű vagy csak munkanapokon üzemel, egész nap, vagy csak egyes napszakokban működő),*
- *a munkakezdések és befejezések, műszakváltások időpontjai,*
- *a biztonsági személyzet munkarendje.*

Az objektum személyzetének létszám és összetétele is fontos tényező, e tekintetben lényeges lehet:

- *a foglalkoztatott személyzet létszáma,*
- *a létszám fluktuációja,*
- *a dolgozók ellenőrizhetősége,*
- *a bejáró külső személyek száma, ellenőrizhetősége,*
- *a személyzet szakképzettség szerinti megoszlása stb.*

Az objektumok őrzését és védelmét végző szervek szerint megkülönböztethetők:

- *rendvédelmi szervek által őrzött objektumok,*
- *a Fegyveres Biztonsági Őrség által őrzött objektumok*
- *vállalkozás keretében őrzött objektumok.*

A felsorolás nagyobb terjedelme ellenére nem meríti ki az összes megkülönböztetési szempontot. A néhány példa is jól illusztrálja, hogy mennyire lényegesek lehetnek az objektum jellegéből adódó körülmények.

Az objektumok biztonsága a biztonság olyan állapota, ahol az emberek és az anyagi javak, a legnagyobb zavartalanságban vannak, azaz az itt végzett tevékenység zavarmentessége biztosított. A veszéllyel minden esetben számolnunk kell. A legbiztonságosabb működésnél is sérülhet a biztonság. Az objektumokat különböző emberi magatartások, valamint természeti események, körülmények sérthetik, vagy veszélyeztethetik. Ezeket a szakirodalom általánosan rendkívüli eseménynek nevezi.

Az objektumokat súlyosan veszélyeztető természeti eseményeket természeti és civilizációs katasztrófáknak hívjuk. A természeti katasztrófák az emberi cselekvéstől függetlenül következnek be. Ezek lehetnek: tűzvész, árvíz, vihar, szélvihar, földrengés, villámcsapás.

A civilizációs katasztrófák sem állnak minden emberi magatartástól függetlenül. Lehet, hogy éppen az ember a kiváltó ok (mely lehet szándékos, vagy gondatlan magatartás), de az is előfordul, hogy az emberi tevékenység jelen van, de közvetlen összefüggés nem mutatható ki, pl. anyagszerkezet meghibásodása egy hőerőműnél vezethet katasztrófához.

Az objektumok biztonságát sértő vagy veszélyeztető események és cselekmények

A biztonság vonatkozásában minden emberi magatartás fontos, de a veszélyességét tekintve a szándékos, jogsértő cselekmények talán a legfontosabbak. Ezek megelőzése, megakadályozása illetve felderítése a szervezet és biztonsági részleg kiemelkedő feladata.

Ezek lehetnek: terrorcselekmények, robbantás, emberölés és más személy elleni bűncselekmények, lopás, rongálás és más vagyon elleni cselekmények, stb.

A szándékos jogsértő cselekmények igen változatosak lehetnek, az előbbi felsorolás csak egy szűk keresztmetszetet ad. A cselekmények sok esetben nem csak egy tevékenységre szorítkoznak, hanem legtöbbször azokból több is jelen lehet.

A végrehajtás eszközei igen sokfélék lehetnek. Ez legtöbb esetben függ a cselekmény jellegétől, a környezettől. Az előre kitervelt cselekmények esetében az eszközök is jobbak, bizonyos esetben elállításuk igen komoly szakértelmet igényel. (Pl. páncélszekrény kinyitása.)

Másik esetben a spontán elkövetésénél a helyszínen talált eszköz (pl. tégladarab) is elegendő az elkövetés végrehajtásához. (Ezért fontos, hogy egy objektum külső területén a járőrszolgálat ezeket az elkövetéshez felhasználható tárgyakat felderítse. Pl. egy hordó nem tűnik „veszélyes”, betöréshez felhasználható eszköznek. Ugyanakkor ez jól alkalmazható arra, hogy rajta keresztül átmásszon a betörő a kerítésen.)

Az elkövetői kör lehet: belső személy (saját munkatárs), vagy külső személy, de itt is gyakran előfordul ezek kombinációja. (pl. belső személy által kapott információk alapján külső személy hajtja végre a bűncselekményt.)

A végrehajtás lehet: jól megszervezett, előre kitervelt, de sok esetben a spontán jellegű végrehajtás is előfordul.

Veszélyességét tekintve általában az előre megtervezett cselekmények jelentik a legnagyobb gondot.

7.5 Objektumvédelmi tervek és ezek elkészítése

A tervező munka megkezdése előtt először fel kell mérni, hogy az objektumot, milyen támadó cselekmények veszélyeztethetik. Ezt követően ki lehet dolgozni, hogy a különféle támadó cselekmények ellen milyen védelmi feladatokat kell elvégezni és ezekhez milyen erők és eszközök szükségesek.

Biztonsági felmérés céljai:

- a jelenlegi biztonsági szint meghatározása
- objektív tényfeltárás
- mindenki számára érthető megfogalmazás.

A tervezés, szervezés lehetséges lépései;

1.	2.	3.	4.	5.
Veszélyeztető tényezők felmérése	Kockázati analízis, veszélyforrások felderítése	Veszélyelemzés, értékelés	A védekezés megtervezése, végrehajtása	A szükséges korrekciók elvégzése

Minden veszélyeztetett helyet a veszélyeztetettségi fokának megfelelően kell védeni!

Objektumvédelmi tervek

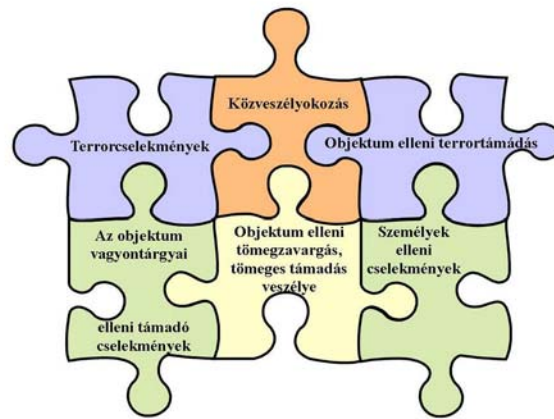
Az objektum védelmi rendszabályok – tekintettel arra, hogy feltételezett események bekövetkezését feltételezik – csak terv formájában készülhetnek el.

Az objektumvédelmi terveket az egyes támadó cselekménytípusoknak megfelelően külön-külön, vagy összevontan is el lehet készíteni. Olyan módszer is lehetséges, hogy az objektumvédelmi tervnek van egy általános része és az egyes cselekményekre vonatkozó különös része. Ehhez először fel kell mérni, hogy az objektumot, milyen támadó cselekmények veszélyeztethetik. Ezt követően ki lehet dolgozni, hogy a különféle támadó cselekmények ellen milyen védelmi feladatokat kell elvégezni és ezekhez milyen erők és eszközök szükségesek.

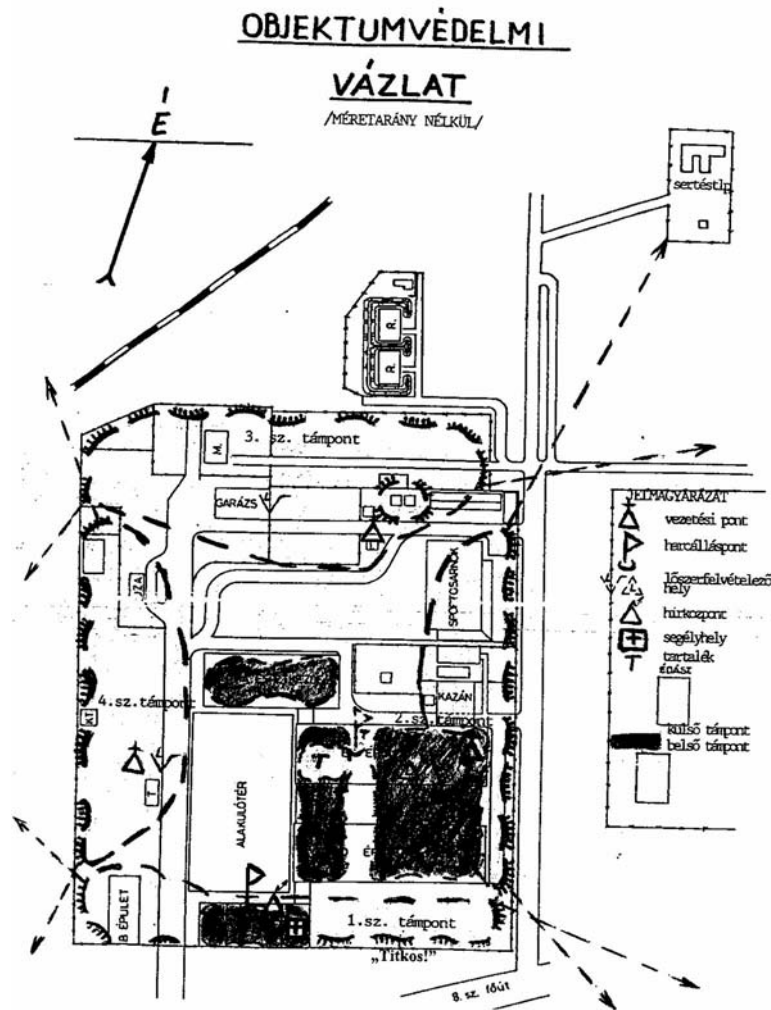
A védelmi tervek mellett a dolgozók munkaköri leírásában és a biztonsági erők őrutasításaiban is meg kell határozni, hogy különféle támadó cselekmények bekövetkezésekor, vagy azok közvetlen veszélye esetén mit kell tenniük.

Objektumvédelmi tervek elkészítése során tanulmányozni kell;

8. ábra. Az objektumvédelmet meghatározó területek

Az objektumvédelmi tervek egy része szöveges,- másik pedig un. rajzos megoldást tartalmaz. Konkrét objektumvédelmi tervet nem, de vázlatot melléeltünk e tananyaghoz is.

9. ábra. Objektumvédelmi vázlat

Összefoglalás

A most feldolgozásra került tananyag tartalma három fő részre tagolható. Az első rész az őrség,- őrszolgálat ellátását,- a második pedig ennek vezetői vonatkozásait - tervezése, szervezése - tartalmazza. A harmadik rész az objektumvédelem és az őrzés közötti viszonyra igyekezett részletes eligazítást nyújtani.

Ebben a tananyagban eléggé széles, a rendészeti szerveknél legáltalánosabbnak mondott feladatcsokrot úgy mint az őrzést, az őrszolgálatot,- valamint az ehhez kapcsolódó de részben attól eltérő objektumvédelem témát érintettük.

A bevezető részből kiderülhetett, hogy milyen szolgálati,- őrszolgálati formák léteznek, ezek milyen viszonyban vannak egymással.

A fő részben általános betekintést kaphattak a feldolgozás során az őrség feladatairól, összetételéről, irányításáról, az őrszolgálatra történő felkészülésről, a szolgálat eligazításáról, az őrszolgálat ellátásáról valamint ennek ellenőrzéséről.

Ez a témarészlet azért is fontos, mert a rendészeti szervek tagjai, illetve a rendészeti szakközépiskolák tanulói legelőször is ezzel a szolgálati formával találkoznak, illetve ilyen szolgálat teljesítését végzik már az első félév tanulmányaik során saját tanintézetüknél.

Teljesen új dolog az a fajta őrszolgálati forma, amit a rendőrség alkalmaz e témában, akik ezt teljesítik, azokat Fegyveres Biztonsági Őr-nek (FBŐ) nevezik, mellyel nagyon frissen foglalkozik e tananyag.

Szerepelt benne az őrszolgálattal kapcsolatos parancsnoki munka is úgy, hogy itt is az őrséget ellátó szolgálati személy teendői domborodjanak ki.

Az utolsó rész ugyan az objektumokat, ezek védelmét érintette, de úgy, hogy rávilágított ennek és az őrszolgálatnak a kapcsolatára, viszonyára is.

Úgy gondolom, hogy az esetfelvetésben szereplő kérdésekre vonatkozó helyes válaszokat ezek után már önállóan is képes megadni! Hogy ez mennyire helyes arra vonatkozóan az Önellenőrző rész ad visszacsatolást.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Az 1–3. részhez kapcsolódó feladat;

1. Üljenek le hárman és tapsra az Önök előtt az asztalon található feliratos cetlik felhasználásával minél rövidebb idő alatt, rakják ki a szemben lévő tapadós táblára a Szolgálati,- és az Őrszolgálati formákat!

Amikor készen van vele mindenki, az lesz a feladatuk, hogy a tanár által megszabott leosztás szerint – balról jobbra haladva – véleményezzék egymás munkáját!

2. A 4. részhez kapcsolódó feladat;

Az alábbi felsorolás hiányosan tartalmazza azokat a tényezőket, melyeket az űr napi szolgálati idejébe be kell számítani. Minél gyorsabban és pontosabban egészítse ezt ki!

a) az őrszolgálatban töltött időt;

b) .....

c) .....

d) az eligazítás helyéről a felállítási helyére, illetve az onnan a beszámoltatás helyére történő kivonulási és bevonulási időt;

e)

.....
.....;

f) a ..... töltött időt.

3. Az **utolsó résszel** kapcsolatos feladat;

A szemben lévő táblán látják a védendő objektum vázlatát. Háromfős csoportokban igyekezzenek ennek az objektum védelmét elképzelni, ennek megfelelő vázlattal kiegészíteni. Amikor készen lesznek vele, akkor minden csoport "szóvivője" védje meg az általuk elkészített objektumvédelmi vázlatot! A csoport "szóvivő" személyét közvetlenül a prezentáció előtt a tanár fogja kijelölni!

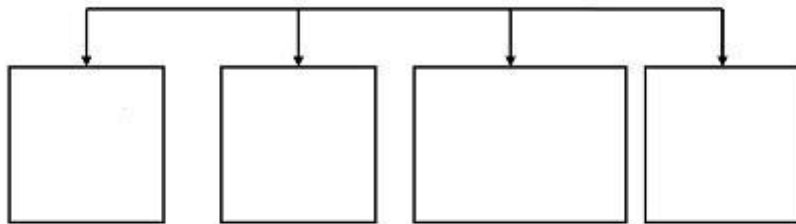

MUNKANYAG

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat Egészítse ki az alábbi táblázatot!

SZOLGÁLATI FORMÁK

10. ábra. ábra.

2. Sorolja fel, milyen őrszolgálati formákat ismer!

MUNKY

---

3. Saját szavaival fogalmazza meg az őrség alapvető feladatait, valamint konkrétan nevezze meg az objektumőrzés lehetséges formáit!

---

4. feladat

Algoritmikus formába szedve írja le a szolgálatra való felkészülés,- és szolgálatellátás mozzanatait!

---

5. Jelölje meg x jellel az őrszolgálat Ön által négy legfontosabbnak megítélt okmányait az alábbiak közül!

- munkatérkép _____
- riadóterv _____
- szolgálattervezet _____
- elgazító füzet _____
- átadás-átvételi füzet _____
- ellenőrzés napló _____
- szolgálati könyv _____

6. Egészítse ki a biztonsági rendszer elemeire vonatkozó üres táblázatot!

1.	_____
2.	_____
3.	_____
4.	_____

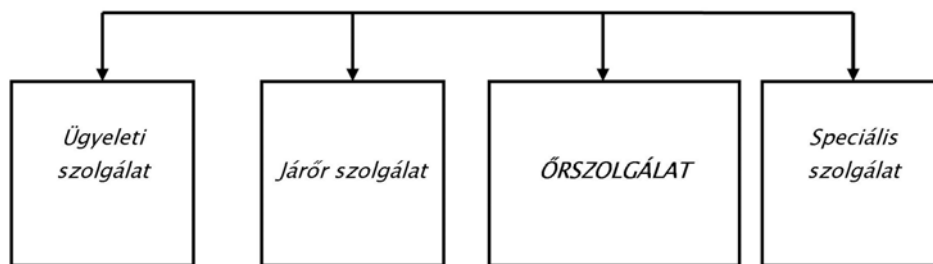
MUNKANYAG

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Szolgálati formák

11. ábra

2. feladat

Objektum,- Kísérő,- Mozgó,- Fogda,- Rendkívüli,- és Dísz őr.

3. feladat

Meghatározott helyen, mozgási körzeten található, rábízott objektum adott részének az őrzése, védelme az illetéktelen behatolóktól, illegális módon bármilyen anyag, veszélyes eszköz ki,- bevitelétől.

Az objektumőrzés lehetséges formái: pont,- körkörös,- terület,- valamint kombinált őrzési formák.

4. feladat

- felkészülés szolgálatba
- szolgálat eligazításra
- jelentkezés
- szolgálat eligazítása
- kivonulás szolgálati helyre
- szolgálat váltása/ szolgálati hely elfoglalása
- szolgálati feladat ellátása

- szolgálat befejezése/átadás
- bevonulás a szolgálati helyről
- jelentés megtétele a teljesítet szolgálatot illetően
- leszerelés, karbantartás.

5. feladat

munkatérkép

riadóterv

szolgálattervezet X

eligazító füzet X

átadás-átvételi füzet X

ellenőrzés napló

szolgálati könyv X

6. feladat

1. biztonsági rendszabályok
2. biztonsági személyzet
3. a biztonság tárgyi eszközei
4. minden egyéb más.

MUNKANYELVI

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

A Magyar Köztársaság Rendőrségének Járőr- és őrszolgálati szabályzata /22/1997. (XI.18)
ORFK utasítás/

AJÁNLOTT IRODALOM

Általános szolgálati ismeretek III. Jegyzet a Rendészeti Szakközépiskolák tanulói számára
2001. Budapest BM. Kiadó

A(z) 0725-06 modul 011-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
52 861 01 0000 00 00	Büntetés-végrehajtási felügyelő I.
52 861 02 0000 00 00	Határrendész
52 861 06 0010 52 01	Határrendészeti-rendőr
52 861 06 0010 52 02	Közrendvédelmi-rendőr

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

14 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet

1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:

Nagy László főigazgató